

Kort om Statsobligationer, DKK og EUR

En obligation er et finansielt instrument og i princippet et lån til den, der udsteder obligationen. Som modydelse for lånet betaler udstederen en rente (fast eller variabel) til køberen af obligationen. Den danske stat kan låne penge ved at udstede statsobligationer. Staten modtager de penge, som investorerne betaler ved køb af statsobligationerne.

Obligationen udløber på en fastsat dato, typisk til kurs 100. Det typiske for statsobligationer er, at de ikke afdrages undervejs, men at de indfries på en gang på udløbsdatoen.

Statsobligationer, DKK og EUR dækker over obligationer, der bliver udstedt af staten eller en statsgaranteret virksomhed samt Kommune Kredit. Obligationer udstedt af økonomisk stabile stater, som f.eks. den danske stat, er generelt meget sikre investeringer, da sandsynligheden for konkurs er minimal. Lande med ustabil økonomi, ustabil politik med mere har som udgangspunkt en lavere kreditværdighed, og derfor vil investering i statsobligationer fra disse lande indebære større risiko for tab.

1. Muligheder med statsobligationer

Statsobligationer i DKK og EUR er relevante for dig, der ønsker at investere relativt sikkert og opnå et stabilt afkast. Den relativt lave risiko ved investering i sikre statsobligationer afspejles bl.a. i et lavere forventet afkast. Der findes statsobligationer, der både henvender sig til dig med kort eller lang tidshorisont.

2. Fordele og ulemper

Fordele	Ulemper
Det er forholdsvis sikkert at investere i statsobligationer.	Du får typisk et lavere afkast end ved aktier.
Du modtager løbende renter.	Perioder med negativt afkast/negativ rente.
Statsobligationer er generelt likvide (omsættelige), og der er ofte et velfungerende marked med dagsaktuelle priser.	Alle lande i EU har ikke nødvendigvis høj kreditværdighed.

3. Afkast

Det samlede afkast afhænger af både kursudviklingen i investeringsperioden og af rentesatsen (nominel rente) på dine obligationer:

- Kursen på obligationer svinger i takt med, at renteniveauet ændrer sig. Dette gælder især de fastforrentede obligationer med lang tid til udløb. Kursen vil stige, når renten falder, og kursen vil falde, når renten stiger. Kursen på obligationen påvirkes af udbud og efterspørgsel samt forventningerne til renteutviklingen og til den udstedende stat.
- Der findes obligationer med en fastsat rentesats og dermed en fast rentebetaling og obligationer, hvor rentesatsen er variabel. Har du købt en obligation med fast rente, kan du regne med en fast rentebetaling. Kursen kan variere over tid og få indflydelse på dit samlede afkast, hvis du sælger obligationen før udløb.

Når man ønsker at måle, om et obligationsafkast er tilfredsstillende, anvendes typisk benchmarks, hvor man sammenligner et obligationsafkast med et benchmarks afkast. Et benchmark er en referenceportefølje indeholdende obligationer, som f.eks. kan være opdelt på obligationstype, rating eller løbetid. Ved anvendelse af benchmarks (f.eks. rentebenchmarks), i statsobligationer, skal du være opmærksom på risikoen for, at disse benchmarks er eller kan blive genstand for nationale, internationale eller andre initiativer, der kan føre til, at benchmarket udregnes anderledes end tidligere eller forsvinder helt. Du kan læse mere om tilbagefaldsplaner ved brug af benchmarks på bankens hjemmeside.

4. Om risikoen

Der er flere forskellige risikofaktorer at tage højde for, når man investerer i statsobligationer:

- **Markedsrisiko:** De fleste statsobligationer udstedes med en fast rente. Obligationer med fast rente svinger i kurs, når renteniveauet ændrer sig. Når renteniveauet stiger, falder kursen på en obligation med fast rente. Omvendt stiger kursen på en obligation med fast rente, når renteniveauet falder.

Ved en given rentestigning vil en lang obligation falde mere i kurs, sammenlignet med den samme rentestigning i en obligation med kort restløbetid. Kursudsvingene er derfor typisk større på obligationer med lang restløbetid sammenlignet med, i forhold til obligationer med kort restløbetid.

- **Kursen på obligationer** styres af udbud/efterspørgsel, som er bl.a. et udtryk for investorerne forventninger til renteutviklingen, samt til, om den udstedende stat kan tilbagebetale obligationsejerne ved udløb.
- **Kreditrisiko:** En statsobligation kan blive værdiløs, såfremt den udstedende stat går konkurs, og dermed ikke kan tilbagebetale obligationslånet. Kursen kan ændre sig, hvis udstederen af din obligation får en ændret kreditværdighed, som for de fleste obligationers vedkommende udtrykkes ved en rating.

En dårlig rating er typisk ensbetydende med større risiko for konkurs. Rating foretages af ratingbureauer, såsom Moodys, S&P og Fitch, som har forskellige skalaer, som går fra bedste til dårligste rating. For alle obligationer gælder det derfor, at du bør forholde dig til den rating, som obligationen har. Typisk er der sammenhæng mellem udstederens kreditværdighed, risikoen og det forventede afkast. Desto lavere kreditværdighed, desto højere risiko og desto højere afkastmulighed.

- **Valutarisiko:** Hvis du køber en obligation i en fremmed valuta (f.eks. EUR), påtager du dig en valutakursrisiko. Hvis eurokursen falder, falder værdien af dine obligationer, målt i danske kroner.
- **Likviditetsrisiko:** Der er meget stor forskel på likviditeten (omsætteligheden) i obligationer. Som udgangspunkt er statsobligationer likvide, men der kan også være obligationsserier, som ikke er likvide, hvilket betyder, at det kan være vanskeligt at sælge obligationen, når man ønsker det.

Nogle af de parametre, som har indflydelse på likviditeten af en obligationsserie er følgende: Udstedelsens størrelse og udsteders kreditværdighed, efterspørgslen efter obligationen, om obligationen bliver handlet på et reguleret marked (f.eks. Nasdaq OMX, København), renteniveauet og usikkerhed i markedet.

- **Bæredygtighedsrisiko:** Ved bæredygtighedsrisiko forstås en miljømæssig, social eller ledelsesmæssig begivenhed eller omstændighed, som, hvis den opstår, kunne have en faktisk eller potentiel væsentlig negativ indvirkning på værdien af en investering.

Miljøkatastrofer, som påvirker obligationsudsteders ageren, obligationsudsteders brud på arbejdstagerrettigheder og ledelsesmæssige svigt er eksempler på begivenheder eller omstændigheder, som potentielt kan have en negativ indflydelse på værdien af en obligation.

5. Værd at vide før du handler

Sammenligning af obligationer og aktier

Investering i en obligation er typisk forbundet med en lavere risiko end investering i en aktie. Ved investering i en obligation låner man penge til udsteder af obligationen, som kan være en virksomhed, et realkreditinstitut eller en stat.

Ved en aktie køber man derimod en andel i en virksomhed. Ved en obligation er der en fast plan for betaling af renter og afdrag på lånet. Ved en aktie er man i princippet ikke garanteret et afkast. Hvis virksomheden går konkurs, står indehavere af obligationer først i køen til få del i det, der er tilbage af virksomheden, mens aktieindehavere står sidst i køen.

Skat

Vi yder overordnet rådgivning om skat. Skattereglerne er forskellige, alt afhængig af, om du handler som privatperson, som personlig virksomhed, som selskab eller for pensionsmidler.

Såfremt du ønsker at få fastlagt skattereglernes konkrete betydning for dig, anbefaler vi, at du søger rådgivning ved en revisor.

Omkostninger

Du oplyses om omkostningerne, før du investerer i en obligation:

- Der er engangsomkostninger forbundet med køb og salg af obligationer (kurtage). Kurtage beregnes som en procentsats af kursværdien på din obligationsordre.
- Ved handel med udenlandske obligationer beregnes tillige et valutavekslingsgebyr. På visse udenlandske obligationer kan der blive opkrævet børsafgift eller omsætningsafgift.
- Ved siden af omkostningerne ved handel betales der løbende omkostninger for opbevaring af obligationer i depot.

Se de aktuelle omkostninger på sparekassens hjemmeside.

Uanset om du handler via selvbetjening eller via en rådgiver, får du i en konkret handelssituation oplyst de forventede engangsomkostninger og løbende omkostninger.

Anbefaling

Vi anbefaler, at du kontakter din rådgiver, hvis du er i tvivl om noget, der er beskrevet ovenfor, eller hvis du vil have noget uddybet.